

وی با بیان این که باید بر ساخت و سازهای غیر مجاز کنترل بیشتری داشت، می گوید: در زمینه ساخت و سازهای روستایی باید بنیادمسکن قوی تر عمل کند و پرداخت تسهیلات ارزان و آسان به ساخت و سازهای روستایی کمک کند و از سویی اگر اشتغال باشد توسعه پایدار در روستاها اتفاق می افتد.

«حاجی زاده» می افزاید: شرایط مرکز استان به نسبت دیگر شهرستان ها بغرنج تر است و از سویی در بین استان ها رتبه حاشیه نشینی ما بالاست و روی آوردن جمعیت ساکن در حاشیه های بجنورد به مشاغل کاذب هم معضلی است که به آسیب های اجتماعی دامن می زند.وی ادامه می دهد: ساخت و سازهای غیر مجاز در آینده معضلی خواهند شد که ممکن است هنگام بلاهای طبیعی بحران زاشوند و نمونه آن ۱۵۰ واحد مسکونی غیرمجازی است که در کلاته محمد علی پهلوان بدون داشتن مجوز ساخته شده است و از خدماتی مانند آب،برق و گاز محروم است و اگر از ساخت این قبیل واحدهای مسکونی بدون نظارت جلوگیری نشود این محله ها هم حاشیه های جدید شهر بجنورد می شوند.

کند: اگر هم اکنون به فکر این محله ها نباشیم در آینده شاهد شکل گرفتن لکه هایی در گوشه هایی از بجنورد خواهیم بود که در آن هر کوچه فرعی ۶ متر عرض و ۲ کیلومتر طول دارد و شاهد این ادعا هم شکل گرفتن واحدهای مسکونی بدون داشتن خدمات است. وی اظهار می دارد: پیشگیری از این معضل کار ما نیست و با اقداماتی که انجام می شود هم نمی توان انتظار داشت حاشیه نشینی کنترل شود.

انتقاد از نظارت های ضعیف

فرماندار بجنورد نیز در این رابطه می گوید: درصد رشد جمعیت در محله هایی مانند کلاته آذر ساو محمد علی پهلوان بالاست اما دیگر مناطق بجنورد کنترل شده است. «حاجی زاده» بیان می کند: طرح هادی روستاها به بازنگری نیاز دارد و به اقتضای جمعیت و وضعیت که مهاجر پذیر است یا نه باید سمت توسعه روستا ها تعیین شود.وی عنوان می کند: نظارت های کم و ضعیف و صدور پروانه برای هر ساخت و سازی در روستاها به این معضل دامن زده است و هم اکنون در کلاته محمد علی پهلوان ده ها واحد بدون خدمات شکل گرفته اند که مردم در آن ها زندگی هم می کنند.

شهرها حرکت می کند.وی تصریح می کند: کشاورزی به نیروی جوان نیاز دارد ولی مهاجرت بی رویه قشر جوان از جمله عواملی است که فرآیند توسعه درون زرا و روند بهبود شرایط زندگی در روستاهای خراسان شمالی را مختل می کند.

وی با اشاره به این که مردم روستا توانایی مالی لازم را برای ایجاد کسب و کار ندارند، می افزاید: برای نگه داشتن جوانان در روستاها لازم است شرایط کسب و کار فراهم شود.

چرا حاشیه نشینی

رئیس اداره عمران و بهسازی شهری اداره کل راه و شهرسازی نیز بر رشد حاشیه نشینی در بجنورد اذعان دارد و با بیان عوامل مرتبط با این موضوع می گوید: اگر چه آمار رسمی در این مورد نداریم اما با مطالعاتی که در حال انجام است آمار جدیدی از برآورد جمعیت خواهیم داشت و البته دور از ذهن نیست که حاشیه نشینی در بجنورد افزایش داشته باشد.

«همتی» می افزاید: اقداماتی که برای جلوگیری از گسترش حاشیه نشینی انجام می دهیم کافی نیست و عمده آن به دلایل و معضلاتی باز می گردد که روستاییان به آن دچار هستند.

وی خاطر نشان می کند: خشکسالی و توجیه نداشتن فعالیت های اقتصادی موجب می شود که با وجود امکاناتی که در روستاها وجود دارد باز هم روستاییان برای داشتن درآمد پایدار به شهرها روی آورند.

وی خاطر نشان می کند: تحریم ها و پیش بینی نشدن ممرآمدی که از طریق غیر از کشاورزی برای روستایی درآمد ایجاد کند، این معضل را مضاعف می کند. «همتی» بیان می کند: در زمینه هایی مانند گردشگری روستایی، توسعه صنایع دستی و مکانیزه کردن کشاورزی اقدامی انجام نشده و تنها اقدامی که انجام شده اجرای طرح هادی در روستاهاست که آن هم به طور کامل انجام نشده است.

وی با بیان این که خدماتی مانند آسفالت معابر روستایی هنگامی به درد می خورد که روستایی بتواند درآمد داشته باشد و در روستا زندگی کند، می گوید: اجرای طرح هایی این چنینی به تنهایی کافی نیست و باید لایه های پنهان مهاجرت به حاشیه شهر ها را پیدا و برای آن ها چاره اندیشی کرد در غیر این صورت بی مایه فطیر است.

وی با بیان این که در اطراف شهرها هم هنگامی که افراد مرفه اراضی کشاورزی را خریداری می کنند، موجب می شوند تا کشاورز و باغدار به تغییر کاربری و فروش زمین تشویق شود، بیان می کند: این طور است که روستا از حیز انتفاع خارج می شود و کشاورز با فروش زمین به درآمدی دست پیدا می کند که با سال ها کشاورزی نمی تواند آن را کسب کند.

وی تصریح می کند: با وضعیتی که در سال های اخیر پیش آمده به قطع و یقین جمعیت حواشی شهر افزایش یافته است. وی در مورد تبدیل برخی از مناطق به سکونتگاه های غیررسمی نیز بیان می کند: تا ۵ سال آینده کلاته های آذر ساو و محمد علی پهلوان به سرنوشت باقر خان دچار می شوند. وی تصریح می

افشرد

گفته شده است که خراسان شمالی از جمله استان هایی است که به شدت با معضل حاشیه نشینی دست و پنجه نرم می کند و آمار غیر رسمی نیز خبر از ازدیاد جمعیت حاشیه نشینی در بجنورد دارد. پس از تأسیس استان جمعیت حواشی بجنورد آن قدر افزایش پیدا کرد که به یک سوم کل جمعیت بجنورد رسید و اکنون بیش از ۷۰ هزار نفر در حاشیه شهر بجنورد که حالا سکو نگاه های غیر رسمی نام گرفته اند، سکونت دارند.

افزایش افسار گسیخته حاشیه نشینی

۶۶

۵۵ سال آینده کلاته

های آذر ساو محمد

علی پهلوان به

سرنوشت باقرخان

دچار می شوند و

اگر اکنون به فکر این

محله ها نباشیم در

آینده شاهد شکل

گرفتن لکه هایی

در گوشه هایی از

بجنورد خواهیم بود

که در آن هر کوچه

فرعی ۶ متر عرض و

۲ کیلومتر طول دارد

نظام توزیع اعتبارات و منابع محدودی که در اختیار دولت است هدفمند انجام شود، می گوید: بسیاری از ضعف ها و کاستی ها از جمله حاشیه نشینی یا تصویب و اجرای این لایحه، رفع می شود. وی با اشاره به این که نیمی از جمعیت خراسان شمالی در روستاها سکونت دارند، بیان می کند: این پراکندگی جمعیت در کشور شرایطی متفاوت داشته و در حال حاضر ۷۰ درصد از جمعیت در شهرها و ۳۰ درصد در نقاط غیر شهری ساکن هستند اما در خراسان شمالی این رقم متفاوت است و یکی از مهم ترین علل پدید آمدن حاشیه نشینی مهاجرت روستاییان به شهرهاست.

وی علت مهاجرت مردم از شهر های کوچک و ایجاد حاشیه نشینی در شهر های بزرگ را ریشه در مسائل اقتصادی می داند و می گوید: ساکنان روستاها و شهر های کوچک از نظر اقتصادی شرایط مطلوبی ندارند و اگر چه در این سال ها روستاها از امکاناتی مانند آب، برق، آموزش و راه دسترسی برخوردارند اما فقر و خشکسالی و سکونتگاه های غیررسمی می شود. وی با بیان این که با تصویب این لایحه تلاش می شود تا

یک دکترای علوم اجتماعی در مورد حاشیه نشینی در خراسان شمالی و به ویژه در مرکز استان می گوید: متأسفانه در حال حاضر نظام حاکم بر اداره امور شهرها با آسیب مواجه است و روستاها و شهر های کوچک در معرض مهاجرت و شهر های بزرگ در معرض حاشیه نشینی قرار گرفته اند.

«توکلی» ادامه می دهد: نگاه تمرکز گرایانه بر امور کشوریکی از مشکلات و موانع توسعه متوازن شهرهاست و تا هنگامی که این نگاه ادامه داشته باشد مسائل و مشکلات موجود به ویژه آسیب های این بخش غیر قابل حل خواهد بود.

وی با بیان این که به نگاه و گذاری امور به مدیران و مسئولان محلی در قانون اساسی به صراحت اشاره شده و مورد تأکید جدی دولت تدبیر و امید است، می افزاید: تدوین لایحه مدیریت واحد شهری از جمله اهرارهایی است که به کنترل تمرکزگرایی می انجامد و منجر به ساماندهی حاشیه های شهر و سکونتگاه های غیررسمی می شود. وی با بیان این که با تصویب این لایحه تلاش می شود تا

گروه گزارش - جای سوزن انداختن نیست. محله هایی که تا چندی پیش خلوت بودند و فقط چند خانواده در آن جا سکونت داشتند اکنون به محله هایی با ازدحام و تراکم جمعیت بالا تبدیل شده اند. رفت و آمدهایی که تا خود صبح در کوچه ها و محله ها جریان دارد، موج زندگی آرام و بی دغدغه را با خود می برد و در زیر پوست این محله ها، رگه هایی از نور آرد دیده می شود چراغ امیدی است که تازه واردها با خود آورده اند. چراغی که چندی دیگر شعله می کشد و بعد خاموشی سهم محله هایی است که با فقر و حاشیه نشینی دست و پنجه نرم می کنند. گفته شده است که خراسان شمالی از جمله استان هایی است که به شدت با معضل حاشیه نشینی دست و پنجه نرم می کند و آمار غیر رسمی نیز خبر از ازدیاد جمعیت حاشیه نشینی در بجنورد دارد. پس از تأسیس استان جمعیت حواشی بجنورد آن قدر افزایش پیدا کرد که به یک سوم کل جمعیت بجنورد رسید و اکنون بیش از ۷۰ هزار نفر در حاشیه شهر بجنورد که حالا سکونتگاه های غیر رسمی نام گرفته اند، سکونت دارند.

لیست منتخب شعبات فروش روزنامه خراسان

نام سوپر: گل های گلستان

آدرس: شهرک گلستان جنب مسجد

تلفن: ۰۹۱۵۹۸۴۵۰۸۴

نام سوپر	نشانی	نام سوپر	نشانی
دکه بیمارستان امام علی	خ بیمارستان امام علی (ع)	صفایی	خ شرق سپاه بین امام باقر ۹ و ۱۱
دکه کریمی	خ شهید بهشتی شمالی چهارشنبه بازار ابتدای خ شهید قربانی	فضل کلاته	شرق سپاه نبش خ فضل
دکه روشنی	میدان شهید مقابل بانک ملی	تک ۲	شرق سپاه نبش امام باقر ۲۱
دکه صمدی	نبش چهارراه مخابرات	علی بابا	شرق سپاه تقاطع ترمینال روبروی مسجد
مرکز فروش ابراهیمی	خ شریعتی شمالی (تی پاکس)	لطافت	شرق سپاه خ لطافت امام باقر ۱۲
دکه علی طبری	نبش میدان کارگر	پگاه	داخل الغدیر پشت مسجد جنب نانوائی
دکه حق بین	نبش چهارراه ۱۷ شهریور	حاج حسین	خ چمران، نبش چمران ۷
دکه موسی علیزاده	خیابان فردوسی جنب پارک	اسکایپ	بلوار امام رضا جنب هتل آسمان
دکه یزدانی	خ چمران، مقابل بیمارستان تأمین اجتماعی	شهربازی	خ نشاط پشت شهربازی نشاط ۴
دکه حمیدی	چهارراه باسکول به سمت ترمینال	فیروزه	بلوار مدرس بین خرمشهر و دفاع جنب کمیته امداد
دکه محرابی	نرسیده به چهارراه باسکول مقابل دبیرستان شاهد	نجاتی	۳۲ متری شهدا کوچه زراعتکار
دکه حسین علیزاده	روبروی کوی پردیس	سجادی	روبروی دانشگاه آزاد خ استخر کارگران داخل مجتمع میثاق
دکه الغدیر	خ دانشگاه انتهای ساختمان های الغدیر	رضوان	انتهای خ نشاط خ رضوی پلاک ۲۵
شادمان	خ چمران نبش چمران ۱۴	رنا	۳۲ متری شهربازی
امیر علی	خ چمران نبش چمران ۹	امیر	۳۲ متری شهربازی نبش خ استقلال روبروی ارزشمندی باقری
حامد	خ چمران نبش چمران ۱۵	تلاش	کوی دانشگاه مجتمع سیمان
ماهان	خ چمران روبروی چمران ۱۲	گریوانی	میدان خرمشهر خ فلسطین روبروی نانوائی بعد از کوچه انرژی
امین	خ چمران نبش چمران ۶	الماض شهر	خ میرزای کرمانی نبش بن بست گلبرگ